

Journal of Early Childhood Health and Education

Spring 2024, Volume 5, Issue 1 (15), ۱۷-۲۹

Compilation and validation of the self-regulation training package based on creative presentation and determining its effectiveness in motivating the academic progress of elementary school students

Morteza Mahdizadeh¹ & Majid Pakdaman^{2*} & Majid Ebrahimpor³ & Ali Saeidi³

¹.Ph.D. student in educational psychology, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaenat, Iran

².Assistant Professor, Department of Psychology, Qaenat Branch, Islamic Azad University, Qaen, Iran.

³.Assistant Professor, Department of Exceptional Children Psychology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 17-29

Corresponding Author's Info

Email:

pakdamaniauq@gmail.com

Article history:

Received: 2024/01/21

Revised: 2024/03/10

Accepted: 2024/05/23

Published online: 2024/05/30

Keywords:

Self-regulation, Self-regulation training package, Creative presentation, Academic achievement motivation

ABSTRACT

Background and Aim: The present study was conducted with the aim of developing and validating a self-regulation educational package based on creative presentation and determining its effectiveness in motivating the academic progress of elementary school students. **Methods:** The research method in the program compilation and validation phase was a descriptive-analytical method. To validate the program, content validity method was used by 10 experts and two relative content validity coefficients (CVR) and content validity index (CVI) were used. The method of the present research was quantitative in terms of practical purpose and in terms of the nature of the data, it was quasi-experimental with a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population of the research included all students of the second year of elementary school in Gonabad city in the academic year of 2019-1400. According to the purpose of the research, a sample of 30 students was selected using available sampling and according to the entry and exit criteria, and they were randomly assigned to two experimental and control groups. In the pre-test stages, the participants completed the Hermans (1970) academic achievement motivation scale; And then, during the intervention process, the experimental group received the training package during nine 90-minute sessions, and the control group received regular daily training. After the end of the intervention, both groups responded to the academic achievement motivation scale once again in the post-test stages. Data analysis was done using univariate covariance analysis and spss.26 software. **Results:** The results showed that the minimum and maximum content validity index (CVI) for each material or program component were (0.8 and 1), respectively, and the minimum and maximum content validity index (CVR) for each material or program component, respectively (0.7 and 1) were obtained. The self-regulation training package based on creative performance had a significant effect on the academic motivation of primary school students compared to the test group.

Conclusion: It seems that the self-regulating educational package based on creative presentation of primary school students has appropriate content validity and has the necessary validity for educational, clinical and research applications and can play a significant role in reducing students' academic problems.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence. © 2022 The Authors.

How to Cite This Article: pakdaman, M., & et al (2024). Compilation and validation of the self-regulation training package based on creative presentation and determining its effectiveness in motivating the academic progress of elementary school students *JECHE*, ۵(۱, ۱۵): ۱۷-۲۹.

فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی

بهار ۱۴۰۳، دوره ۵، شماره ۱ (پیاپی ۱۵)، صفحه‌های ۱۷-۲۹

تدوین و اعتبار یابی بسته آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق و تعیین اثربخشی آن بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی

مرتضی مهدی زاده^۱، مجید پاکدامن^{۲*}، مجید ابراهیم پور و علی سعیدی

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، واحد قائنات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران

۲. نویسنده مسئول، استادیار روانشناسی، واحد قائنات، دانشگاه آزاد اسلامی، قائنات، ایران

۳. استادیار، گروه روانشناسی کودکان استثنایی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. استادیار گروه روانشناسی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

زمینه و هدف: پژوهش حاضر باهدف تدوین و اعتبار یابی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق و تعیین اثربخشی آن بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی انجام شد. **روش پژوهش:** روش پژوهش در مرحله تدوین و اعتبار یابی برنامه، روش توصیفی - تحلیلی بود. برای اعتبار یابی برنامه از روش روایی محتوایی به شیوه متخصصان ۱۰ نفری و از دو ضریب نسبی روایی محتوا، شاخص روایی محتوا استفاده شد. روش پژوهش حاضر در بخش کمی از نظر هدف کاربردی و از حیث ماهیت داده‌ها شبه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دوره دوم دوره ابتدایی شهر گناباد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بود. با توجه به هدف پژوهش، نمونه‌ای به حجم ۳۰ نفر از دانش‌آموزان با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس و با توجه به ملاک‌های ورود و خروج انتخاب و در دو گروه آزمایش و گواه به صورت تصادفی قرار گرفتند. شرکت‌کنندگان در مراحل پیش‌آزمون، مقیاس انگیزش پیشرفت تحصیلی هرنس (۱۹۷۰) را تکمیل کردند؛ و سپس در طول فرایند مداخله گروه آزمایش، بسته آموزشی در طی ۹ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای دریافت و گروه گواه آموزش معمول روزانه را دریافت کردند. پس از پایان مداخله، هر دو گروه بار دیگر در مراحل پس‌آزمون به مقیاس انگیزش پیشرفت تحصیلی پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس تک متغیری و به وسیله نرم‌افزار SPSS 26 انجام شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که حداقل و حداکثر میزان شاخص ضریب نسبی روایی محتوا (CVR) برای هر ماده یا جزء برنامه به ترتیب (۰/۸) و (۱) و حداقل و حداکثر شاخص روایی محتوا (CVR) برای هر ماده یا جزء برنامه به ترتیب (۰/۷) و (۱) به دست آمد. بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق نسبت به گروه گواه بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی اثربخشی معناداری داشت. **نتیجه‌گیری:** به نظر می‌رسد بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق دانش‌آموزان ابتدایی از روایی محتوایی مناسبی برخوردار است و روایی لازم را برای کاربردهای آموزشی، بالینی و پژوهشی دارد و می‌تواند نقش قابل توجهی در کاهش مشکلات تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد.

نوع مقاله: علمی - پژوهشی

صفحات: ۱۷-۲۹

اطلاعات نویسنده مسئول

ایمیل:

pakdamaniauq@gmail.com

سابقه مقاله

تاریخ دریافت مقاله:

۱۴۰۲/۱۱/۰۱

تاریخ اصلاح مقاله:

۱۴۰۲/۱۲/۲۰

تاریخ پذیرش نهایی:

۱۴۰۲/۰۳/۰۳

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۰۳/۱۰

واژگان کلیدی

بسته آموزش خودتنظیمی، نمایش خلاق، انگیزش پیشرفت تحصیلی

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله: پاکدامن، مجید و همکاران. (۱۴۰۳). تدوین و اعتباریابی بسته آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق و تعیین اثربخشی آن بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی. *فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی*، ۱۷(۱): ۱۷-۲۹.

مقدمه

دانش آموزان نقش مهمی در اداره آینده کشور به عهده دارند. اهمیت این نقش در این است که دانش آموزان نه تنها بخش اصلی متخصصان آینده در زمینه‌های گوناگون هر کشوری را تشکیل می‌دهند، بلکه رشد و ترقی هر کشور به میزان توانایی‌های سرمایه انسانی آن کشور بستگی دارد (عبداللهی، دربانی و پارساکیا، ۲۰۲۲). در بعد فردی نیز طی دوره تحصیل شخصیت دانش آموز در حال شکل‌گیری است و دشواری‌های تحصیلی همراه تجربه شکست و موفقیت‌ها می‌تواند در اعتماد به نفس و شخصیت دانش آموزان تأثیرات ماندگاری بر جای بگذارد. از این رو پیشرفت تحصیلی شایان توجه است (چانگ و همکاران، ۲۰۱۷). یکی از متغیرهای مرتبط با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، انگیزش پیشرفت تحصیلی است (فاسیا^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). انگیزش از نقش حیاتی در موفقیت تحصیلی دانش آموزان برخوردار است؛ در واقع از مهم‌ترین عوامل زندگی دانش آموزان انگیزش پیشرفت است (نویس و همکاران، ۲۰۱۹)، زیرا تمامی رفتار، اعمال، افکار و باورهای دانش آموزان تحت تأثیر نیروی درونی موفقیت یا همان انگیزش قرار دارد (تاشتان و همکاران، ۲۰۱۸). از دیدگاه روانشناسان و همچنین معلمان، انگیزش یکی از مفاهیم کلیدی است و برای توضیح سطوح مختلف عملکرد به کار می‌رود (هوارد و همکاران، ۲۰۲۱). انگیزش یکی از مهم‌ترین منابع قدرتمند تکانه‌ای است که رفتار دانش آموزان را در مدرسه تحت تأثیر قرار می‌دهد و قدرت و پایداری رفتار را تعیین می‌کند. انگیزش به یادگیرنده در دستیابی به هدف و کسب توانایی برای انجام فعالیت‌های ضروری در شرایط خاص نیرو می‌دهد (اکباش و عدنان؛ ۲۰۰۷). از سوی دیگر، انگیزش پیشرفت تحصیلی به‌عنوان میل به غلبه بر مشکلات، تمرین قدر، تلاش برای انجام امور مشکل و تلاش برای اجرای هر چه سریع‌تر کارها تعریف شده است (لازوسکی و هولمن؛ ۲۰۱۶). با توجه به توضیحات فوق، پیدا کردن روش‌هایی در افزایش انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مخصوصاً در دوره دوم ابتدایی چالش جدید پژوهشی است و نیاز به پژوهش‌های بیشتری احساس می‌شود. از این رو یکی از روش‌هایی در افزایش انگیزه پیشرفت تحصیلی رویکرد خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق است که کمتر پژوهشی به آن پرداخته است و در این پژوهش سعی بر این است که به تدوین و اعتبار یابی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق پردازیم. در این ارتباط، خودتنظیمی تحصیلی به‌عنوان یک متغیر تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی و پیشگیری از افت تحصیلی در سال‌های اخیر مورد توجه پژوهشگران متعدد قرار گرفته است (هادوین، جارولا و میلر؛ ۲۰۱۸؛ نوتا، سیرسی و زیمرمن؛ ۲۰۱۴؛ کلاس؛ ۲۰۱۰؛ کازان؛ ۲۰۱۲). خودتنظیمی مفهومی برگرفته شده از نظریه شناختی- اجتماعی بندورا و مدل یادگیری خودتنظیمی تحصیلی زیمرمن (۱۹۹۰) است (آشر و شانک؛ ۲۰۱۸). ساتراک (۲۰۱۷)، خودتنظیمی را به صورت فرآیند تولید

Chung, J. M. Hutteman, R. van Aken, M. A. & Denissen, J. J

^۳Academic achievement motivation

^۴Fasya, A. Darmayanti, N. & Arsyad, J

^۵motivaton

^۶Noyens, D. Donche, V. Coertjens, L. Van Daal, T. & Van Petegem, P

^۷Taştan, S. B. Davoudi, S. M. M. Masalimova, A. R. Bersanov, A. S. Kurbanov, R. A. Boiarchuk, A. V. & Pavlushin, A. A

^۸Howard, J. L. Bureau, J. Guay, F. Chong, J. X. & Ryan, R. M.

^۹Van den Broeck

^{۱۰}AKBAP, A. & Adnan, K. A. N

^{۱۱}Lazowski, R. A. & Hulleman, C. S.

^{۱۲}Self-regulatory

^{۱۳}Creative Drama

^{۱۴}Academic self-regulation

^{۱۵}Hadwin, A. Järvelä, S. & Miller, M

^{۱۶}Montague

^{۱۷}Relasen

^{۱۸}Cazan, A.M.

^{۱۹}Zimmerman, B. J

و هدایت اندیشه‌ها و هیجان‌ها و رفتارها توسط فرد جهت رسیدن به هدف تعریف می‌کند. زیمرمن و ریزنبرگ^۳ (۱۹۹۷) خودتنظیمی را عبارت از افکار و احساسات و اعمالی می‌دانند که به شیوه برنامه‌ریزی شده و قانونمند جهت دستیابی به اهداف شخصی ردیف شده‌اند و تأکید دارند که دانش‌آموزان خودتنظیم در فرایند یادگیری و پیشرفت تحصیلی خوب، تلاش زیادی می‌کنند. افراد خودتنظیم در فرایند یادگیری باید دارای ویژگی‌های خودآگاهی اثربخشی، اطمینان، انعطاف‌پذیری، مستقل و توان حل مسئله باشند و در برنامه‌ریزی توانمند باشند (فامینا^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). خودتنظیمی، مفهومی چندبعدی و دارای ارتباطات درونی و درعین حال مستقل است که به فعالیت‌های شناختی، فراشناختی، انگیزشی، رفتاری و عاطفی اشاره دارد. فرد خودتنظیم بر فعالیت‌های هدف محور متمرکز است، پیوسته راهبردهای مرتبط با کار را به صورت مراحل چرخشی به کار می‌گیرد، هم‌زمان بر پیشرفت خود نظارت دارد، در جست‌وجوی بازخورد بیرونی است، راهبردهایش را سازگار می‌کند، هیجانانش را تنظیم می‌نماید، در دستیابی به اهداف ابزارهای انگیزشی را به کار می‌برد، زمانی که چرخه دستیابی به هدف به پایان می‌رسد، به تجربه‌های یادگیری خود عمقی به تفکر می‌پردازد و هم‌زمان به طور نظام‌مند اهداف جدیدی را در چرخه‌ای جدید بنا می‌نهد (الوی و گیلز^۵، ۲۰۲۰). یکی از ابعاد مهم خودتنظیمی، خودتنظیمی تحصیلی^۶ است. نظریه خودتنظیمی تحصیلی بر این استوار است که دانش‌آموزان از نظر فراشناختی، انگیزشی و رفتاری، چگونه یادگیری را در خود سازمان می‌بخشند. خودتنظیمی تحصیلی در واقع نوعی مهارت محصل در یادگیری است، به این صورت که آن‌ها به لحاظ شناختی، فرایندهای یادگیری خود را به دقت بررسی نموده، برنامه‌ریزی زمانی دارند و برای یادگیری‌شان هدف و روش مفید تعیین می‌نمایند (زیمرمن، ۲۰۲۳). یادگیرندگان برخوردار از خودتنظیمی تحصیلی با خصایصی همچون، تسلط بر یادگیری و هدف، ابتکار شخصی و خود اسنادی مطلوب، از دیگران متمایز می‌شوند. محصلان خودتنظیم، تلاش‌های خود برای کسب دانش و مهارت را به طور شخصی شروع نموده و جهت‌دهی می‌کنند و بر مدرسان، والدین یا دیگر عوامل آموزشی کمتر تکیه می‌نمایند (شارلوت^۷ و همکاران، ۲۰۰۸؛ شانک^۸ و زیمرمن^۹، ۲۰۲۳). به‌طور کلی ادبیات پژوهشی نشان داده‌اند که یادگیرندگان موفق در خودتنظیمی تحصیلی، به صورت فعال درگیر یادگیری هستند، تجارب آموزشی خود را فعالانه و از راه‌های بسیار متنوع هدایت می‌کنند و هرزمانی که ضرورت داشته باشد راهبردهای یادگیری مورد استفاده را در پاسخ به ملزومات خود، شرایط محیط و ویژگی‌های تکلیف تغییر می‌دهند (شمیرلنبل و بلائو^{۱۰}، ۲۰۲۲). آموزش راهبردهای خودتنظیمی پیامدهای ارزشمندی در فرآیند آموزش و یادگیری دارد و سازگاری و موفقیت در مدرسه مستلزم آن است که دانش‌آموزان با توسعه خودتنظیمی یا فرآیندهای مشابه شناخت، عواطف و یا رفتارهای خود را در جهت دستیابی به اهداف گسترش دهند و تقویت کنند (کازان^{۱۱}، ۲۰۱۳). آموزش راهبردهای خودتنظیمی باعث می‌شود که یادگیرندگان در دانش فراشناختی کسب مهارت کرده و بدانند که چگونه فرآیندهای ذهنی خود را در جهت پیشرفت و اهداف فردی سوق دهند. همچنین چگونه در مراحل مختلف یادگیری اقدام به برنامه‌ریزی، خود نظارتی، خودکنترلی و خودسنجی کنند (برادبنت^{۱۲}، ۲۰۱۷). در راستای بررسی اثربخشی راهبرد یادگیری خودتنظیمی، رادماچر^{۱۳} (۲۰۲۲) در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که خودتنظیمی می‌تواند موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان پیش‌دستانی را پیش‌بینی کند. فاسیا و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود نشان دادند که

^۳Usher, E. L. & Schunk, D. H.

^۴Santrock, J. W

^۵Zimmerman, B. J. & Risemberg, R.

^۶Fomina, T. Burmistrova-Savenkova, A. & Morosan ova, V

^۷Alvi, E. & Gillies, R. M

^۸Academic self-regulation

^۹....

^{۱۰}Schunk, D. H. & Zimmerman, B. J

^{۱۱}Shamir-Inbal, T. & Blau, I

^{۱۲}Gazan, A.M

^{۱۳}Broadbent, J.

^{۱۴}Rademacher, A

خودتنظیمی تحصیلی به طور معناداری پیش‌بینی کننده عملکرد تحصیلی فراگیران است. پارک و کیم (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای با عنوان خودتنظیمی، مشارکت و عملکرد دانشجویان دانشگاه در یادگیری معکوس نشان دادند که هر چه دانش‌آموزان خودتنظیمی بیشتری داشته باشند، تأثیر مثبتی برای مشارکت با سایر دانش‌آموزان کلاس و عملکرد تحصیلی دارند. هتاجا و همکاران (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای با عنوان افراد در یک گروه: فراشناخت و تنظیم یادگیری پیش‌بینی پیشرفت یادگیری در یادگیری مشارکتی نشان دادند فراوانی تعامل فراشناختی با پیشرفت یادگیری رابطه مثبت دارد. از سوی دیگر، از جمله روش‌های تدریس در رویکرد سازنده گرایی، نمایش خلاق است که به قصد پرورش توانایی‌های فردی کار می‌شوند این نمایش‌ها در حوزه تعلیم و تربیت قرار می‌گیرند و بیشتر خاص کودکان و نوجوانان است (هوراسان و دپ؛ ۲۰۲۰) نمایش خلاق جریانی است اندیشمندانه که از طریق محرک‌های گوناگون مانند واژه‌ها، موسیقی، اشیا، رویدادها و... باعث فعال‌سازی شبکه ذهنی افراد می‌شود. در واقع، نمایش خلاق اجرایی است که به بیان تداعی‌ها می‌پردازد (کاراکل؛ ۲۰۰۹). تأثیر سازنده نمایش خلاق به حدی است که امروزه از آن به‌عنوان یکی از ابزارهای تربیتی بسیار مؤثر در تعلیم و تربیت معاصر یاد می‌شود (آکرونکو و آکرونکو؛ ۲۰۱۱). نمایش خلاق بیش از هر چیز بر تعامل تأکید می‌کند و دانش‌آموزان فضای نمایش موردنظر را می‌سازند و در اجرای نمایش تعامل انسانی متقابل را تجربه می‌کنند (لیو و همکاران، ۲۰۱۸) در نمایش خلاق هدف دستیابی به شکل نهایی اجرا برای عرضه به تماشاگران نیست بلکه فعالیت جاری، نمادین و برانگیزاننده است که در زمان حال روی می‌دهد و بداهه‌سازی در این نوع نمایش اهمیت خاصی دارد. در این نوع از هنرنمایشی افزون بر بعد زیبا شناسانه و سرگرم‌کننده بر وجوه کاربردی و تعاملی تئاتر تأکید می‌شود (لاندرگ؛ ۲۰۱۶). در این راستا، ازلم و یلماز (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان دادند که روش نمایش خلاق به‌طور معناداری بر بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان کشور ترکیه مؤثر است. با توجه به این نکته که دانش‌آموزان هر کشور از سرمایه‌های فرهنگی و معنوی آن محسوب می‌شوند؛ بررسی وضعیت و چالش‌های دانش‌آموزان در ابعاد مختلف، به‌ویژه در سطوح تحصیلی و روانی نقش بسزایی در بهبود وضعیت این قشر خواهد داشت نقش و جایگاه دانش‌آموزان به‌عنوان پایه‌های تغییردهنده فرهنگ و تربیت نسل‌های بعد، به‌عنوان یکی از کارگزاران اصلی جامعه‌پذیری در جامعه است. در واقع، هدف کلی نظام آموزش و پرورش را می‌توان، شناخت بهتر استعدادها و علایق دانش‌آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب دانست؛ که در این راه باید به موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان توجه وافر داشت؛ ادبیات پژوهشی در دسترس نشان می‌دهد که در مطالعات صورت گرفته هیچ پژوهشی به تدوین و اعتبار‌یابی و اثربخشی بسته آموزشی خودتنظیمی تحصیلی مبتنی بر نمایش خلاق و اثربخشی آن برانگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی نپرداخته است خلا پژوهشی عمده در این زمینه وجود دارد. از این رو مطالعه در دو بخش انجام شد. در قسمت اول از روش پژوهش کیفی، با در نظر گرفتن اینکه این روش، روشی انعطاف‌پذیر است و قادر به تولید اطاعات جدید و شگفت‌انگیز درباره راه‌هایی که افراد به جهان می‌نگرند (همرسل و اتکینسون، ۲۰۱۹) و به شناسایی، تحلیل و ارائه مقوله‌های درون داده‌ها منجر می‌گردد (تونون، ۲۰۱۲)، استفاده شده است. از این رو سؤال اصلی بخش اول مطالعه این است آیا بسته آموزشی از اعتبار برخوردار است؟ از سوی دیگر در بخش دوم با توجه اهمیت و نقش آموزش خودتنظیمی تحصیلی بر کاهش مشکلات تحصیلی و افزایش انگیزش تحصیلی، با به کارگیری بسته آموزشی خودتنظیمی تحصیلی

Park, S. & Kim, N. H

Haataja, E. Dindar, M. Malmberg, J. & Järvelä, S

Creative Drama

Horasan-Doğan, S. & Cephe, P. T.

Karakelle, S.

Akronko, S. & akronko, F.

Liao, Y. H., Chen, Y. L., Chen, H. C. & Chang, Y. L

Lundberg, A.

Ozlem, K. A. F. & Yilmaz, O. U

Hammersley, M. & Atkinson, P

مبتنی بر نمایش خلاق طراحی شده در مطالعه اول، این سؤال مطرح می‌شود که آیا بسته آموزشی خودتنظیمی تحصیلی مبتنی بر نمایش خلاق بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی اثربخش است؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از ماهیت داده‌ها، یک طرح ترکیبی (کیفی-کمی) هست. به این ترتیب که بخش نخست پژوهش حاضر، کیفی و از توصیفی - تحلیلی استفاده شد. بخش دوم یا بخش کمی پژوهش که از نوع شبه آزمایشی پیش‌آزمون- پس‌آزمون و پیگیری با گروه کنترل ناهمتا هست. جامعه آماری این پژوهش در بخش تدوین بسته آموزشی شامل، کلیه کتب و مقالات علمی مرتبط یا موضوع تحقیق و نظریات مرتبط با این حوزه می‌باشند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند با حداکثر تنوع یا ناهمگونی موارد مرتبط با موضوع تحقیق انتخاب شدند و تا رسیدن به اشباع نظری در پاسخ به سؤال‌های تحقیق این کار ادامه یافت. در این راهبرد، محقق با شناسایی مقالاتی که دارای اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق هستند در بازه زمانی ۱۰ سال گذشته بوده‌اند، آغاز کرد و با استفاده از کلیدواژه‌های خودتنظیمی و نمایش خلاق با جست‌وجو در سرچ‌های *pub med*، *science direct*، *springer* انجام گرفت و مطالعات گوناگونی بررسی شد که نهایتاً ۱۵ مقاله که دارای جامعه، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه، ابزار پژوهشی و روش تحقیق مناسب بودند انتخاب شدند. همچنین جامعه آماری مربوط به اعتبار یابی بسته آموزشی، مشتمل بر متخصصان روانشناسی تربیتی و مشاوره که در زمینه موضوع پژوهش حاضر فعالیت‌های پژوهشی داشتند، بودند که ۱۰ نفر از این افراد با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند؛ اما در بخش دوم پژوهش (کمی) جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم دوره ابتدایی شهر گناباد که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بودند و با توجه به حد نصاب معقول برای پژوهش‌های آزمایشی و کیفی تعداد ۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس و با توجه به ملاک‌های ورود و خروج از جامعه مذکور انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل تحصیل در دوره دوم ابتدایی، داشتن ملاک‌های تشخیصی در مقیاس انگیزش پیشرفت تحصیلی، داشتن سن حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ سال و ملاک‌های خروج شامل شرکت در برنامه‌های مداخله‌ای به صورت هم‌زمان، ابتلا به هرگونه بیماری طبی شدید، مصرف داروهای تجویز شده به وسیله روان‌پزشکان یا متخصصان سلامت و غیبت در دو جلسه از برنامه آموزشی بود. در پژوهش حاضر برای جمع‌آوری اطلاعات از ابزار اندازه‌گیری استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

۱. پرسشنامه انگیزه پیشرفت تحصیلی^۱ (TMA). این پرسشنامه به وسیله هرمنس^۲ (۱۹۷۰) طراحی گردید دارای ۲۹ سؤال و بر اساس ۹ ویژگی ساخته شده است. سؤالات پرسشنامه به صورت جملات ناتمام بیان شده است؛ و به دنبال هر جمله چند گزینه داده شده است. جهت یکسان‌سازی ارزش سؤالات برای هر ۲۹ سؤال ۴ گزینه نوشته شد. نمره‌گذاری پرسشنامه با توجه به ویژگی‌های ۹ گانه که سؤالات بر اساس آن‌ها تهیه شده است، انجام می‌گیرد. بعضی از سؤالات به صورت مثبت و بعضی دیگر به صورت منفی ارائه شده است. دامنه نمره از ۲۹ تا ۱۱۶ هست. نمره کل از مجموع سؤالات به دست می‌آید. نمرات بالا (بالا تر از میانگین) نشانگر انگیزش پیشرفت بالا و نمرات پایین (پایین تر از میانگین) بیانگر انگیزش پیشرفت پایین است. هرمنس (۱۹۷۰) برای محاسبه روایی از روایی محتوا که اساس آن را پژوهش‌های قبلی درباره انگیزش پیشرفت تشکیل می‌داد، استفاده کرد و همچنین او ضریب همبستگی هر سؤال را با رفتارهای پیشرفت گرا محاسبه کرده است. ضرایب به ترتیب سؤالات پرسشنامه در دامنه‌ای از ۰/۳۰ تا ۰/۵۷ است. هرمنس (۱۹۷۰) پایایی پرسشنامه انگیزش پیشرفت تحصیلی را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۴ و با استفاده از روش باز آزمایی ۰/۸۴ گزارش کرد. در پژوهش طهماسبی پور و همکاران (۲۰۲۱) حاضر روایی آزمون نیز توسط اساتید راهنما و مشاور مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به دست آمد

^۱Academic achievement motivation questionnaire

^۲Hermans, H. J.

فرایند ساخت و روایی سازی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق. در گام اول خودتنظیمی تحصیلی و نمایش خلاق مطالعه شد، علاوه بر آن طی مصاحبه با متخصصان حوزه تخصصی موضوع پژوهش نیز اطلاعات لازم پیرامون مؤلفه‌های بسته آموزشی مبتنی بر این رویکرد جمع‌آوری و محتوی جلسات با توجه به مدل‌ها و نظریات خودتنظیمی و نمایش خلاق تدوین شد. اعتبار درونی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق با استفاده از ۱۰ نفر از متخصصینی که در زمینه مورد مطالعه، دانش، مهارت و تجربه کافی داشتند، مورد ارزیابی قرار گرفت. این متخصصین بسته آموزشی را دریافت کردند و نظرات خود را مبنی بر تأیید یا رد آن اعلام کردند. جهت محاسبه شاخص نسبت روایی، از نظرات کارشناسان متخصص در زمینه محتوای برنامه استفاده شد و با توضیح اهداف برنامه برای آن‌ها و ارائه تعاریف عملیاتی مربوط به محتوای برنامه به آن‌ها، از آن‌ها خواسته می‌شود تا به سؤالاتی در خصوص روایی برنامه پاسخ دهند. در پژوهش حاضر برای محاسبه روایی از روش لاوشی^(۱۹۷۵) استفاده شد. بر اساس نتایج به‌دست آمده از پژوهش، حداقل و حداکثر میزان شاخص ضریب نسبی روایی برای هر ماده یا جزء برنامه به ترتیب (۰/۸۰ و ۰/۹۸) است که بنا به عقیده هیرکز و همکاران (۲۰۰۳) ماده‌های با نمره بالاتر از ۰/۷۹ مناسب هستند، بین ۰/۷۰ - ۰/۷۹ نیاز به اصلاح دارند و کم‌تر از ۰/۷۰ غیرقابل قبول هستند و باید حذف شوند بر اساس نتایج به‌دست آمده همه ماده‌ها مناسب بودند بنابراین بسته آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق برای دانش آموزان دوره ابتدایی شهر گناباد، از پایایی قابل قبولی برای کاربرد آموزشی و استفاده بالینی برخوردار است. در پژوهش حاضر تکالیف و محتوای جلسات بر اساس نظر متخصصان این حوزه تعدیل شده است. محتوی جلسات در جدول ۱ خلاصه شده است.

جدول ۱. خلاصه محتوای بسته آموزشی طراحی شده خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق

جلسات	اهداف	محتوا
جلسه اول	تعیین اهداف	معارفه و آشنایی اعضا با یکدیگر و درمانگر بیان قوانین جلسات و توضیح روش آموزشی بیان هدف حضور شرکت‌کنندگان در جلسات آموزشی بیان ابعاد مهم تعیین هدف (اهداف واقعی، ملموس، چالش‌برانگیز و کوتاه‌مدت) نوشتن حداقل سه مورد از مهم‌ترین اهداف مربوط به یادگیری یادگیرندگان
جلسه دوم	آشنایی یادگیری خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق	معرفی یادگیری خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق، اهمیت و راهبردهای آموزشی آن
جلسه سوم	آموزش راهبردهای فراشناختی (برنامه‌ریزی)	آموزش راهبردهای نظم دهی و فرا شناختی مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، راهبردهای برنامه‌ریزی (تعیین هدف مطالعه، پیش‌بینی زمان لازم برای یادگیری، تعیین سرعت مطالعه، تحلیل چگونگی برخورد با موضوع و انتخاب راهبردهای شناختی مناسب) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه نفره
جلسه چهارم	آموزش راهبردهای فراشناختی (خود نظارتی)	آموزش راهبردهای نظم دهی و فرا شناختی مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، راهبردهای خود نظارتی (ارزشیابی از پیشرفت، نظارت بر توجه، طرح سؤال ضمن مطالعه و یادگیری و کنترل زمان و سرعت مطالعه) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه نفره
جلسه پنجم	آموزش راهبردهای فراشناختی (تغییر راهبرد شناختی)	آموزش راهبردهای فراشناختی نظم دهی (تعدیل سرعت مطالعه و اصلاح یا تغییر راهبرد شناختی) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه نفره
جلسه ششم	آموزش مدیریت منابع	آموزش راهبردهای مدیریت منابع مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، راهبردهای سازمان‌دهی محیط (انتخاب محیط پرنور، آرام و ساکت) و وضعیت فیزیکی هنگام مطالعه (عدم مطالعه به حالت درازکش، مطالعه به صورت قدم زدن یا نشسته، دست قرار ندادن زیر گوش‌ها به منظور جلوگیری از خواب‌آلودگی و...) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه نفره
جلسه هفتم	آموزش راهبردهای شناختی تکرار و مرور	آموزش راهبردهای شناختی مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، تکرار و مرور ویژه تکالیف ساده (مکرر خوانی، مکرر نویسی، تکرار اصطلاحات مهم و کلیدی با صدای بلند، بازگویی مطالب، برای چندین بار پشت سر

Yawshe, C. H

Yyrkas, K. Appelqvist-Schmidlechner, A. & Oksa, L.

هم) و تکالیف پیچیده (خط کشیدن زیر مطالب مهم، علامت‌گذاری و حاشیه‌نویسی، برجسته‌سازی قسمت‌هایی از کتاب و رونویسی یا کپی کردن مطالب) سپس ایجاد موقعیت‌نمایشی این راهبردها		
آموزش راهبردهای شناختی مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، راهبردهای بسط و گسترش معنایی ویژه تکالیف ساده (استفاده از واسطه‌ها، تصویرسازی ذهنی، استفاده از کلمه کلید، استفاده از سرواژه‌ها) و تکالیف پیچیده (یادداشت‌برداری، قیاس‌گری، خلاصه کردن به زبان خود) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه‌نفره	آموزش راهبردهای شناختی بسط معنایی	جلسه هشتم
آموزش راهبردهای شناختی مؤثر بر یادگیری خودتنظیمی، راهبردهای سازمان‌دهی ویژه تکالیف ساده و پایه (دسته‌بندی اطلاعات جدید در قالب حیوانات، گیاهان، مواد معدنی و...) و پیچیده (تهیه فهرست عناوین یا سرفصل‌ها، تبدیل متن درسی به طرح و نقشه و نمودار، دسته‌بندی اطلاعات جدید بر مبنای مقوله‌های آشنا، استفاده از طرح درختی برای خلاصه کردن اندیشه‌های اصلی) و سپس ایفای نقش این راهبردها به صورت خلاقانه در گروه‌های سه‌نفره	آموزش راهبردهای شناختی سازمان‌دهی	جلسه نهم

شیوه اجرا. روش اجرای پژوهش حاضر بدین صورت بود که بعد از کسب مجوز از اداره آموزش و پرورش شهر گناباد و تشریح اهداف و مزایای پژوهش برای آزمودنی‌ها و همچنین اطمینان از درک درست آن‌ها، گروه آزمایشی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق به مدت ۹ جلسه ۹ دقیقه‌ای (هر هفته یک جلسه) و گروه کنترل آموزش معمول روزانه را دریافت کردند. همچنین برخی از ملاحظات اخلاقی پژوهش عبارت‌اند از: اخذ رضایت آگاهانه از مشارکت‌کنندگان در پژوهش و انصراف از شرکت در هر مرحله از پژوهش و اینکه به آزمودنی‌ها قول داده شد که اطلاعاتی که از آن‌ها به دست آمده به صورت محرمانه باقی می‌ماند و منتشر نمی‌شود. پس از جمع‌آوری اطلاعات با کمک نرم‌افزار SPSS.26 و در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ تجزیه و تحلیل شد. با توجه به وجود متغیر انگیزش پیشرفت تحصیلی، برای بررسی اثربخشی بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق بر انگیزش پیشرفت تحصیلی از روش آماری تحلیل کوواریانس تک متغیری (ANCOVA) استفاده شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر تعداد ۳۰ نفر (پانزده نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه گواه) از دانش‌آموزان دوره دوم دوره ابتدایی (پایه‌های چهارم، پنجم و ششم) در دامنه سنی ۱۰ تا ۱۲ سال شرکت کردند. بیشتر والدین این آزمودنی‌ها دارای تحصیلات دیپلم بودند و پدران دارای وضعیت شغلی آزاد و مادران خانه‌دار بودند. جدول ۲ شاخص‌های آماری توصیفی نمرات دو گروه در مقیاس پیشرفت تحصیلی را نشان می‌دهد.

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون در متغیر انگیزش پیشرفت تحصیلی در گروه آزمایش و گواه

متغیر	گروه	پیش‌آزمون		پس‌آزمون	
		میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
انگیزش پیشرفت تحصیلی	خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق	۶۲/۳۳	۸/۳۶	۹۱/۴۲	۹/۲۹
	گواه	۶۳/۲۶	۶/۲۱	۷۴/۲۶	۶/۹۶

مطابق با جدول فوق، میانگین نمرات پس‌آزمون انگیزش پیشرفت تحصیلی در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه افزایش یافته است. برای تعیین معناداری این تفاوت‌ها با توجه به اینکه لازم است اثر پیش‌آزمون کنترل شود، آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیره به کار رفت؛ ولی قبل از آن پیش‌فرض‌های این آزمون بررسی شد. با استفاده از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف، نرمال بودن توزیع داده‌ها ارزیابی شد و نتایج نشان داد، توزیع نمرات از توزیع نرمال پیروی می‌کند ($p > 0/01$) همگنی واریانس‌ها توسط آزمون لوین برای نمرات انگیزش پیشرفت تحصیلی بررسی شد و فرض همگنی واریانس‌ها پذیرفته شد ($p > 0/01$). همچنین اثر

متقابل میان گروه و متغیر پیش‌آزمون (کوواریتها) از لحاظ آماری معنادار نبود ($p > 0/01$)؛ بنابراین فرض همگنی شیب‌خط رگرسیون در بین گروه‌ها پذیرفته شد. در جدول ۳ به نتایج آزمون تحلیل کوواریانس اشاره شده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیری انگیزش پیشرفت تحصیلی در گروه آزمایش و گواه

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	آماره F	معناداری	توان آزمون	اندازه اثر
انگیزش پیشرفت	گروه	۴۷۱/۷۱۵	۱	۲۳۵/۸۵۷	۱۴/۲۶	۰/۰۵	۰/۹۱	۰/۹۳
تحصیلی	پیش‌آزمون	۲۸/۵۸۷	۱	۲۸/۵۸۷	۶/۳۲	۰/۱۰	۰/۶۳	۰/۲۶

با توجه به یافته‌های جدول ۳، میانگین نمرات انگیزش پیشرفت تحصیلی در مرحله پس‌آزمون بعد از کنترل نمرات پیش‌آزمون در گروه آزمایش، معنادار است؛ بدین معنا که استفاده از بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق در بهبود انگیزش پیشرفت تحصیلی مؤثر بوده است. همچنین با توجه جدول ۳، اندازه اثر انگیزش پیشرفت تحصیلی ۰/۹۳ به دست آمد که حاکی از تأثیر زیاد بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق بر افزایش انگیزش پیشرفت تحصیلی بود. همچنین نتایج تعقیبی بنفرونی نشان داد تفاوت میانگین بین گروه خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق با گروه گواه $17/16$ ($p < 0/01$) در متغیر انگیزش پیشرفت تحصیلی بود که حاکی از معناداری روش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق نسبت به گروه گواه است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف تدوین و اعتباریابی بسته آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق و تعیین اثربخشی آن بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی انجام شد. در این پژوهش، در ابتدا با مطالعه نظام‌مند مبانی نظری، پیشینه پژوهشی و طبقه‌بندی نتایج پژوهش‌های انجام‌شده در حیطه خودتنظیمی و نمایش خلاق، با استفاده از نظر متخصصان، بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق طراحی شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق از روایی محتوایی مناسبی برخوردار است و برای کاربردهای آموزشی و استفاده بالینی مناسب است. یکی از گام‌های مهم تهیه یک برنامه آموزشی یا روان‌شناختی استاندارد، کسب روایی محتوایی آن است. یافته‌های پژوهش در خصوص روایی محتوایی آیت‌ها یا بخش‌های مختلف برنامه از دیدگاه متخصصان، نشان‌دهنده ضروری بودن و همچنین مناسب بودن (مرتبط بودن، وضوح و سادگی) آن‌ها است. به عبارتی، متخصصان در ارزیابی خود معتقد بودند که می‌توان از بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق برای دانش‌آموزان ابتدایی استفاده نمود. از سوی دیگر نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بسته آموزشی خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق بر انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است. این یافته با پژوهش‌های رادماچر (۲۰۲۲)؛ فاسیا و همکاران (۲۰۲۳)؛ نوتا، سیرسی و زیمرمن (۲۰۱۴)؛ کلاسین (۲۰۱۰)؛ کازان (۲۰۱۲) همسو است. یادگیری خودتنظیمی به مشارکت فعال یادگیرنده برای پیشینه نمودن یادگیری اطلاق می‌شود (زیمرمن، ۲۰۰۸). این نوع یادگیری ترکیبی از مهارت‌های شناختی و فراشناختی از قبیل راهبردهای برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی برای یادگیری، تنظیم اهداف، خودکنترلی، خود ارزشیابی و مدیریت منابع است که در آن فراگیران برای دستیابی به اهداف از پس‌خوراندهای عاطفی، شناختی، انگیزشی و رفتاری برای تغییر یا سازگاری راهبردها و رفتارهای خود از قبیل دستیابی به اهداف، کنترل یادگیری، انگیزه، رفتار و شناخت استفاده می‌کنند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که از آنجایی که بر اساس پژوهش پینتریچ وزوشو (۲۰۰۷) بسیاری از دانش‌آموزانی که می‌توانند جنبه‌های شناختی، انگیزشی و رفتاری عملکرد تحصیلی خود را تنظیم و کنترل کنند، به‌عنوان یک یادگیرنده بسیار موفق محسوب می‌شوند. این افراد انگیزه بالایی برای پیشرفت به‌ویژه در زمینه تحصیلی دارند و با به کار بردن مهارت‌های راهبردهای

یادگیری خودتنظیمی برای دستیابی به موفقیت تحصیلی، اهداف و اعمال خود را تنظیم می‌کند و انگیزه خود را علی‌رغم مشکل بودن تکلیف درسی حفظ می‌کند (نریمانی و همکاران، ۲۰۱۵). در نظر گرفتن این زمینه که یادگیری خودتنظیمی می‌تواند برای عملکرد تحصیلی و انگیزه تحصیلی دانش آموزان مفید باشد، ضرورت آموزش راهبردهای خودتنظیمی به فراگیران را روشن می‌سازد. چنانچه دانش آموزان مهارت و دانش کافی را در استفاده از راهبردهای یادگیری خودتنظیمی داشته باشند، در افزایش انگیزه درونی، فعالیت‌های رفتاری و فراشناختی و به علاوه کنترل یادگیری آنان مؤثر خواهد بود. چنین به نظر می‌رسد که خودتنظیمی، عاملی مهم در امر تحصیل است و دانش آموزانی که دارای خودتنظیمی بالاتری هستند، در زمینه تحصیل از وقت و انرژی خود به‌درستی استفاده می‌کنند. به‌احتمال از آنجا که این دانش آموزان احساس کنترل و خودتنظیمی دارند، انگیزه دستیابی به موفقیت در آن‌ها نیز بیشتر است. انگیزش پیشرفت، تمایل فرد برای رسیدن به اهدافی مشخص است؛ این اهداف ممکن است گرفتن نمره الف در روان‌شناسی باشد یا صعود به قله یک کوه؛ به‌هرحال، انگیزه روان‌شناختی فراگیر است که بر انواع فعالیت‌هایی که برای فرد اهمیت دارند، تأکید دارد؛ این انگیزه با اهداف ویژه، روش نائل شدن به آن‌ها، طرح‌ریزی، تلاش و احساس خود اندیشمندی در ارتباط است؛ اما گاهی، انگیزش پیشرفت به‌گونه‌ای شدید می‌شود که به ایجاد آرزوهای بی‌پایان، کامل بودن، بهتر شدن و تک بودن در هر کار منجر می‌شود؛ از سوی دیگر، بعد دیگر انگیزش پیشرفت، سوگیری آینده آنان است. شخص آینده‌نگر برای رسیدن به هدف‌های نهایی از راهبردهای شناختی استفاده می‌کند که بر گام‌های تدریجی استوار بوده، به‌جای توجه به ارزش آنی بر اهداف دور، متمرکز است (رضایی، ۲۰۰۶). با توجه به اینکه پیشرفت کودکان در مدرسه و در بزرگسالی نه تنها به توانایی‌های آنان بلکه به انگیزش، نگرش و سایر مسائلی که در موفقیت دخالت دارند، بستگی دارد، هرگاه عوامل برانگیزاننده، برای دانش آموزان مهیا شوند، سطح یادگیری بالا رفته، به همان نسبت، میزان موفقیت افزایش می‌یابد. تشویق و انگیزش، رابطه‌ای تنگاتنگ داشته، تقویت‌کننده‌های مثبت، عوامل ارضای انگیزاننده‌ها به شمار می‌آیند. متصدیان تعلیم و تربیت باید برای ایجاد هویت توفیق در دانش آموزان اهتمام ورزند و می‌توانند با آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، به دانش آموزان فرصت بیشتری برای یادگیری بدهند (یاسمی نژاد و همکاران، ۲۰۱۳)؛ بنابراین می‌توان گفت آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق نقش مؤثری در افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی دارد. پژوهش حاضر دارای محدودیت‌های از قبیل اینکه نمونه پژوهش حاضر محدود به دانش آموزان دوره دوم دوره ابتدایی شهر گناباد بود و در تعمیم نتایج پژوهش حاضر به سایر گروه‌های سنی و مناطق دیگر باید احتیاط کرد. همچنین عدم همکاری مناسب مدیران مدارس و بعضی از شرکت‌کنندگان، محدودیت زمانی در اجرای آزمون پیگیری، در دسترس نبودن و از آنجا که روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی بود و امکان کنترل تمام متغیرهای مداخله‌گر مانند سواد والدین، وضعیت اجتماعی و اقتصادی آن‌ها و ویژگی‌های شخصیتی دانش آموزان وجود نداشت از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر بود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی با اجرای مرحله پیگیری ثبات نتایج در طول زمان و همچنین با کنترل متغیرهای مزاحم اثربخشی متغیر آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق بر انگیزش پیشرفت تحصیلی بررسی قرار گیرد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند اطلاعات مفیدی را برای معلمان، مشاوران و روان‌درمانگران شاغل در مدارس، سازمان‌ها و والدین فراهم آورد که با آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق، فراگیران بتوانند با استفاده از مهارت‌های شناختی و فراشناختی از قبیل راهبردهای برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی برای یادگیری، تنظیم اهداف، خودکنترلی، خود ارزشیابی و مدیریت منابع مبتنی بر روش نمایش خلاق به اهداف یادگیری خود برسند. همچنین پیشنهاد می‌شود مشاوران مقاطع ابتدایی در دوره‌های ضمن خدمت و کارگاهی با روش آموزش خودتنظیمی مبتنی بر نمایش خلاق کاربرد آن در جهت کاهش مشکلات تحصیلی و انگیزشی دانش آموزان آشنا گردند.

در پژوهش حاضر تمامی ملاحظات اخلاقی رعایت شد و تمامی مصاحبه‌ها با رضایت شخصی افراد شرکت کننده ضبط و یا نگارش شده است.

حامی مالی

این مطالعه بدون حمایت مالی هیچ مؤسسه و سازمان دولتی یا خصوصی انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان سهم یکسانی در تهیه پیش نویس مقاله، بازبینی و اصلاح مقاله بر عهده داشتند.

تضاد منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از تمامی افرادی که در انجام این پژوهش همکاری و مساعدت کردند، قدردانی و تشکر می‌شود.

References

- Abdollahi, M. Darbani, S. A. & Parsakia, K. (۲۰۲۲). Structural equations the effect of logical-critical thinking style with academic achievement with the mediating role of action control in high school students. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*, 4(3), 26-3
- AKBAP, A. & Adnan, K. A. N. (2007). Affective factors that influence chemistry achievement (motivation and anxiety) and the power of these factors to predict chemistry achievement-II. *Journal of Turkish Science Education*, 4(1), 10-17.
- Alvi, E. & Gillies, R. M. (2020). Teachers and the teaching of self-regulated learning (SRL): The emergence of an integrative, ecological model of SRL-incontext. *Education Sciences*, 10(4): 98.
- Broadbent, J. (2017). Comparing online and blended learner's self-regulated learning strategies and academic performance. *The Internet and Higher Education*, 33, 24-32.
- Cazan, A.M. (2012). Enhancing self-regulated learning by learning journals. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 33, 413-417.
- Chung, J. M. Hutteman, R. van Aken, M. A. & Denissen, J. J. (2017). High, low, and in between: Self-esteem development from middle childhood to young adulthood. *Journal of Research in Personality*, 70, 122-133
- Fasya, A. Darmayanti, N. & Arsyad, J. (2023). The Influence of Learning Motivation and Discipline on Learning Achievement of Islamic Religious Education in State Elementary Schools. *Nazhruna: Jurnal Pendidikan Islam*, 6(۱), ۱-۱۲.
- Fomina, T. Burmistrova-Savenkova, A. & Morosan ova, V. (2020). Self-regulation and psychological well-being in early adolescence: A two-wave longitudinal study. *Behavioral Sciences*, 10(3): 67.
- Haataja, E. Dindar, M. Malmberg, J. & Järvelä, S. (2022). Individuals in a group: Metacognitive and regulatory predictors of learning achievement in collaborative learning. *Learning and Individual Differences*, 96, 102146
- Hadwin, A. Järvelä, S. & Miller, M. (2017). Self-regulation, co-regulation, and shared regulation in collaborative learning environments. In *Handbook of self-regulation of learning and performance* (pp. ۸۳-۱۰۶). Routledge.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (۲۰۱۹). *Ethnography: Principles in practice*. Routledge.
- Hermans, H. J. (۱۹۷۰). "A questionnaire measure of achievement motivation". *Journal of Applied Psychology*, 54(4), 353-363.

- Horasan-Doğan, S. & Cephe, P. T. (۲۰۲۰). The effects of creative drama on student teachers' creative pedagogy and identity. *Thinking Skills and Creativity*, 38, ۱۰۰۷۳۶.
- Howard, J. L. Bureau, J. Guay, F. Chong, J. X. & Ryan, R. M. (2021). Student motivation and associated outcomes: A meta-analysis from self-determination theory. *Perspectives on Psychological Science*, ۱۶ (۶), ۱۳۰۰-۱۳۲۳.
- Hyrkas, K. Appelqvist-Schmidlechner, A. and Oksa, L. (2003). Validating on instrument for clinical supervision using an expert panel. *International journal of nursing studies*, 40: 619-625.
- Karakelle, S. (2009). Enhancing fluent and flexible thinking through the creative drama process. *Thinking Skills and Creativity*, 4(2), 124-129.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575.
- Lazowski, R. A. & Hulleman, C. S. (2016). Motivation interventions in education: A meta-analytic review. *Review of Educational research*, 86(2), 602-640
- Liao Y H, Chen Y L, Chen H C, Chang Y L. (2018). infusing creative pedagogy into an English as a foreign language classroom: Learning performance, creativity, and motivation. *Thinking Skills and Creativity*. 1; 29:213-23.
- Lundberg A. (2016). Beyond the Gaze. Translations as a Norm-Critical Praxis in Theatre for Children and Young. *Nordic Theatre Studies*. 22; 28 (1): 94-104.
- Narimani, Mohammad; Mohammad Amini, Zazar; Zahid, Adel and Abul Qasimi, Abbas (2015). The effectiveness of teaching self-regulation learning strategies and problem solving on students' academic motivation, *Journal of School Psychology*, ۴ (۱), ۱۳۹-۱۵۵.
- Noyens, D. Donche, V. Coertjens, L. Van Daal, T. & Van Petegem, P. (۲۰۱۹). The directional links between students' academic motivation and social integration during the first year of higher education. *European Journal of Psychology of Education*, 34(1), 67-86.
- Ozlem, K. A. F. & Yilmaz, O. U. (۲۰۱۷). Effects of creative drama method on students' attitude towards social studies, academic achievement and retention in Turkey. *European Journal of Educational Research*, 6(۳), ۲۸۹-۲۹۸.
- Park, S. & Kim, N. H. (۲۰۲۲). University students' self-regulation, engagement and performance in flipped learning. *European Journal of Training and Development*, 46(۱/۲), ۲۲-۴۰.
- Pintrich, P. R. & Zusho, A. (2007). Student motivation and self-regulated learning in the college classroom. *The scholarship of teaching and learning in higher education: An evidence-based perspective*, ۷۳۱-۸۱۰.
- Rademacher, A. (2022). The longitudinal influence of self-regulation on school performance and behavior problems from preschool to elementary school. *Journal of research in childhood education*, 36(۱), ۱۱۲-۱۲۵.
- Rezaei, Jamal. (2006). Investigating the relationship between working memory, achievement motivation and academic achievement in third year students. Master's thesis, Islamic Azad University, Science and Research Unit
- Santrock, J. W. (2018). *Educational Psychology* (6th ed). New York: McGraw-Hill
- Schunk, D. H. & Zimmerman, B. J. (Eds). (2023). *Self-regulation of learning and performance: Issues and educational applications*. Taylor & Francis.
- Shamir-Inbal, T. & Blau, I. (2022). Micro-learning in designing professional development for ICT teacher leaders: The role of self-regulation and perceived learning. *Professional Development in Education*, 48(5), 73 4
- Tahmasabipour, Najaf; Nasri, Sadiq; Mohammad Akhundi, Mohammad Shahab. (2021). The effectiveness of teaching study method based on mind map to motivate students' progress and academic engagement. *Cognitive strategies in learning* 9(17) 181-163
- Taştan, S. B. Davoudi, S. M. M. Masalimova, A. R. Bersanov, A. S. Kurbanov, R. A. Boiarchuk, A. V. & Pavlushin, A. A. (۲۰۱۸). The impacts of teacher's efficacy and motivation on student's academic achievement in science education among secondary and high school students. *EURASIA Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 14(6), 2353-2366
- Usher, E. L. & Schunk, D. H. (2017). Social cognitive theoretical perspective of self-regulation. In *Handbook of self-regulation of learning and performance* (pp. 19-35). Routledge.

- Vanslambrouck, S. Zhu, C. Lombaerts, K. Philipsen, B. & Tondeur, J. (2018). Students' motivation and subjective task value of participating in online and blended learning environments. *The Internet and Higher Education*, ۳۶, ۳۳-۴۰.
- Yasminejad, Parisa, Taheri, Marzieh, Gol Mohammadian, Mohsen, and Ahadi, Hassan. (2013). The relationship between self-regulation and the motivation to progress and the academic progress of female secondary school students in Tehran. *Teaching and learning researches (behavioral science)*, 20 (new period) (3), 325-338.
- Zimmerman, B. J. & Risemberg, R. (1997). Self-regulatory dimensions of academic learning and motivation. In *Handbook of academic learning* (pp. ۱۰۵-۱۲۵). Academic Press.
- Zimmerman, B. J. (1990). Self-regulated learning and academic achievement: An overview. *Educational psychologist*, 25(۱), ۳-۱۷.
- Zimmerman, B. J. (2023). Dimensions of academic self-regulation: A conceptual framework for education. In *Self-regulation of learning and performance* (pp. ۳-۲۱). Routledge.
- Zimmerman. (۲۰۰۸). Effects of self-correction strategy on middle school student's self-efficacy, self-evaluation and mathematics division learning. *Journal of Advanced Academics*, 20, 18-41.